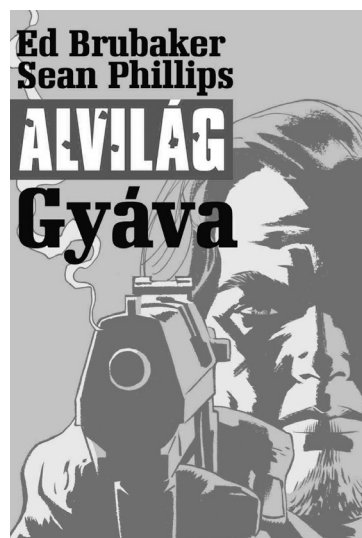

Aljas utcákon balra, a bűntanyáig egyenesen

Ha valaki kortárs amerikai képregényekre kíváncsi magyar fordításban, régóta nem kell beérnie a szuperhősökkel. Más fantasztikus műfajú sorozatok (*Conantól Sandmanen át a Paper Girls – Újságoslányokig*) és humoros képsorok megjelenése is rendszeressé vált, majd elérhető lett néhány, a kamaszok hétköznapi problémáival foglalkozó nevelődési történet, főként Raina Telgemeier művei. Bűnügyi zsánereket viszont leginkább a nálunk kapható olasz képregények között kellett keresgelnünk – mostanáig. Az elmúlt hónapokban egyszerre indult el itthon a két, aktuálisan legelismertebb amerikai bűnügyi sorozat. Ed Brubaker és Sean Phillips egymással lazán összefüggő fejezetekben, tablószerűen térképezik fel a fiktív Central City és környéke sötét oldalát a 2006 óta futó *Alvilág*ban, míg Jason Aaron és Jason Latour az író szűkebb hazájában, Alabama államban bonyolítják tanyasi bosszútörténetüket a 2014-ben kezdődött *Déli rohadékok* lapjain. Mindkét sorozatot kidekorálták díjakkal (az *Alvilág* három Eisnert nyert, a *Déli rohadékok* egyet), íróik pedig minden fórumon egyértelművé tették, hogy ezeket tartják legfontosabb szerzői műveiknek.

Ez az *Alvilág* esetében világosan látszik, mivel Ed Brubaker a szuperhősképregényeit is előszeretettel keveri bűnügyi műfajokkal: a *Gotham Central* a rendőrkrimivel, a *Daredevil* a gengsztertörténettel, az *Amerika Kapitány* a paranoiathrillerrel simul össze. Az *Alvilág* hősei kisstílusú bűnözők, akik nem akarnak a csúcsra törni, bizonyos magántermészetű okok miatt azonban a könnyű balhékkal sem érik be. Elvakítják őket az érzelmeik, a bosszúvágyuk, vagy régebbi rossz döntéseik terhet cipelik. Azaz Brubaker és Phillips gengszternoirt írnak, a *Magas Sierra*, a *Gyilkosok* és az *Aszfaltdzsungel* nyomdokain. Könnyű sorolni az előképeket, mert jószerűen az alkotók sem tesznek mást. Egy-egy fejezetükben beérik a jól ismert műfaji sablonok újrafelmondásával, magas színvonalon, de lényegében eredeti ötletek nélkül. Ám ennyiben korántsem merülnek ki a sorozat erényei. A szerzők egyfelől a történet részévé teszik a sémakövetés problémáját – hőseik sorsa akkor vesz balfogulatot, amikor letérnek a bűn kikövezett útjáról, akkor viszont bizonyosan –, másrészt az *Alvilág* lényegét a tablószerkezetben, a bűn hálózatának felrajzolásában találják meg. Az első történet, a *Gyáva* címszereplője felbukkan a másodikban is, az

eleinte epizodistaként felépülő csapos főszerephez jut a harmadik kötetben, és így tovább. Miközben a történeteket az örvény-szerű fatalizmus határozza meg, Brubakerék minden oldalon új sztorit nyithatnának, és idővel nyitnak is. Az *Alvilág* emiatt a jellegzetesen posztmodern világgalkotás miatt érdemelt ki hasonló rangot, mint a tévésorozatok között a *Drót* – Sean Phillips bármiféle csillogástól mentes, komor rajzain afféle noir-szimulákrum körvonalazódik. Egyszerűbb elven működik a *Déli rohadékok*, amelynek legfőbb vonzereje az isten háta mögötti, alabamai kisváros és tanyavilág izes ábrázolása. Oda, a fiktív Craw megyébe érkezik Earl Tubb, vietnami veterán és megkeseredett öregember, hogy eladja a régi család házat. Hazatérve azonban bajszot akaszt a helyi bűnözőkkel, élükön a városka amerikai focicsapatának edzőjével. A történet annyira együgyű, mint Craw megye lakosainak jelentős része, és az első kötet alapján még mintha Aaron sem lett volna biztos benne, paródiát vagy komolyan vett bűndrámát ír. Tubb elhatározása, hogy nekimegy az agresszív, gyilkos tahóknak, aligha tűnik hitelesen megalapozottnak, és

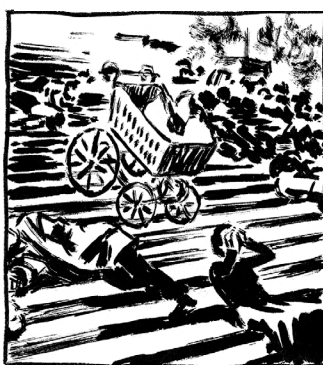

a szatirikus, illetve tragikus hangnem csúszkálása az *Itt férfi nyugszik* alcímű történetben végig zavaró. Jason Latour rajzai valamelyest oldják ezt a feszültséget, mert elrajzolt figurái egyszerre viccesek és dermesztőek (Earl Tubbnak például soha nem látszik a szeme, annyira összehúzza). Felütése alapján a *Déli rohadékok* messze van Aaron pazar indián detektívnoirja, a *Scalped* színvonalától, és leginkább öncélú erőszakábrázolásával tüntet, de a folytatással talán beérik.

Ed Brubaker – Sean Phillips: *Alvilág 1–3.* Színes, puhafedeles, 140+132+108 oldal. Kiadó: Vad Virágok Könyvműhely.

Jason Aaron – Jason Latour: *Déli rohadékok 1. – Itt férfi nyugszik.* Színes, puhafedeles, 116 oldal. Kiadó: Pesti Könyv.

KRÁNICZ BENCE

KONCEPCIÓ: HUDRA MÓNI • RAJZ: ORAVECZ GERGŐ